

||| månadens epiztel

Epizteln rapporterar i detta nummer om tuberkulosmisstanke för kameldjur, misstanke om newcastlesjuka i Halland, *Salmonella derby* hos utegrisar och om mjältbrandsmisstankar som visat sig vara idegransförgiftning. Texten är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Helena Ohlsson, SVA och Charlotta Lindqvist, Jordbruksverket.

TUBERKULOSMISSTANKAR PÅ KAMELDJUR

I slutet av september inkom prover från två kameldjur på olika platser i landet där tuberkulos inte kunde uteslutas. Det ena djuret (ett kamelsto) var avmagrat och hade självdött. Vid obduktion sågs abscesser i lunga och vita härdar i levern. Histologisk undersökning gav dock diagnosen sarkom. Det andra djuret var en alpackahanne med viktneidgång och kraftigt förstörade lymfknutor vid svalget, bogen och i ljumsken. Misstanke om infektion med *Corynebacterium pseudotuberculosis* förelåg men odling från aspirat var negativ. En biopsi togs och efter histopatologisk undersökning kunde tuberkulos avfärdas. Den troligaste diagnosen var infektion med *C. pseudotuberculosis*, trots det negativa odlingsresultatet, då djuret antibiotikabehandlats innan första provtagningstillfället. Kamelider är känsliga för tuberkulos och vid fall av avmagring med eller utan synliga bölder ska man ha tuberkulos i åtanke.

MISSTANKE OM NEWCASTLESJUKA

Den 27 augusti upprättades ett restriktionsområde i Västerås kommun efter fynd av högpato- gent paramyxovirus-1 hos döda vilda duvor.

Misstanke om newcastlesjuka uppstod i slutet av oktober efter att en djurägare från Halland kontaktat fjäderfäsektionen på SVA. I besättningen med ett 40-tal rashöns fanns tecken på luftvägslidanden och hälften av fåglarna hade

FOTO: ADRIAN PINGSTONE

dött på få dagar. Vid obduktion på SVA av fem höns sågs ingen enhetlig bild, förutom trakeit hos samtliga fåglar. Trakeiten var av sådan typ som kan ses vid infektiös laryngotrakeit, vilket är den sannolika diagnosen. Analys för PMV-1 och AIV utföll negativt.

I samband med de misstänkta fallen i Halland hittades ytterligare fall av paramyxovirus-1 hos vilda duvor på flera platser i Västmanlands och Uppsala län. Detta har föranlett att Jordbruksverket beslutat om att utöka det område där fjäderfä och andra tamfåglar måste

I slutet av september inkom till SVA prover från två kameldjur på olika platser i landet där tuberkulos inte kunde uteslutas.

hållas inomhus till att gälla hela Västmanlands län samt Enköpings kommun. Restriktionerna omfattar även förbud mot att hålla fågelutställningar och liknande i området. Djurägare och veterinärer i området uppmanas att vara extra uppmärksamma på symtom hos fjäderfå och andra tamfåglar där PMV-1 inte kan uteslutas. Kontakta SVA för råd om eventuell provtagning. Duvägare uppmanas dessutom att vaccinera sina duvor mot paramyxovirus.

SALMONELLA DERBY HOS UTEGRISAR

Salmonella derby har påvisats i en besättning i Kalmar län med ca 650 utegrisar. *Salmonella derby* är ovanlig i Sverige och har inte påvisats hos djur sedan 1998, även då hos svin. Bakterien är känd för att vara speciellt anpassad till grisar.

Grisarna provtogs efter att *S derby* påvisats i provtagningen på slakteriet dit grisarna skickats. Djuren i besättningen har inga kliniska symtom som tyder på salmonellainfektion. 250 grisar från de smittade grupperna har avlivats och destruerats. Ytterligare 400 grisar finns kvar på gården och arbete pågår med provtagning och sanering för att friförklara dessa grupper.

Smittspårningen har hittills inte gett svar på hur smittan kommit in i besättningen som levererar smågrisar. Besättningen men även vildsvin och andra levandedjurkontakter är provtagna med negativt resultat. *S derby* har påvisats i ett enstaka miljöprov i en utegrisbesättning som delat foderautomat med den smittade besättningen men hittills har träckprovtagning från grisarna varit negativ. Även

denna besättning är spärrad och provtagning och sanering pågår.

MJÄLTBRANDSMISSTANKAR OCH IDEGRANSFÖRGIFTNING

SVA kontaktas ofta angående mjältbrandsmisstankar föranledda av plötsliga dödsfall hos nötkreatur. En del av dessa avfärdas efter diskussion på grund av avsaknad av alla eller flera av de fynd hos kadavret som kan stärka misstanke om mjältbrand (avsaknad av likstelhet, okoagulerat blod, blödningar ur kroppsöppningar). Eventuell ökad risk för exponering för mjältbrandssporer vägs också in i bedömningen, t ex om grävarbeten eller annan markbearbetning utförts där djuren vistats.

I tre av de fall som hanterats det senaste halvåret har idegransförgiftning starkt misstänkts eller konstaterats vid fortsatta utredningar av fallen. Dessa djur har alla dött plötsligt, kadavren har uppvisat olika grader av likstelhet och på några djur har varierande grad av blödningar (normalfärgat blod) ur en eller flera kroppsöppningar konstaterats. Två av fallen undersöktes först med avseende på antrax, med negativt resultat, och i ett fall avfärdades antraxmisstanken utan provtagning.

Idegransförgiftning ger plötsliga dödsfall som i vissa fall föregås av andnöd, muskeldarrningar och hypotermi.

Att ha med idegransförgiftning som differentialsdiagnos och om möjligt utreda om djuren kunnat komma i kontakt med idegran är alltså befogat vid misstanke om mjältbrand i samband med plötsliga dödsfall hos nötkreatur. ■

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

Stipendium

STIFTELSEN SVENSKA KVINNORS DJURSKYDDSFÖRENING

I anslutning till sitt 100-årsjubileum instiftade Svenska Kvinnors Djurskyddsförening en fond. Dennes ändamål skall vara att erbjuda anställda, i första hand veterinärer, vid landets djursjukhus möjlighet till *studier och förkovran avseende speciella djursjukdomar eller behandlingsåtgärder*. Fondens avkastning utdelas i form av stipendium.

Stiftelsen Svenska Kvinnors Djurskyddsförening förklarar härmed ovan nämnda stipendium till ansökan ledigt. I ansökan, som skall vara *stiftelsen tillhanda senast den 1 februari 2011*, skall redovisas ändamål samt plan och

beräknade kostnader för det projekt som avses genomföras, likaså om bidrag sökt hos annan bidragsgivare för samma ändamål. Mottagare av stipendium skall senast sex månader efter användning av detta till Stiftelsen inlämna en kortfattad redogörelse häröver.

Närmare upplysning kan fås per telefon 08-783 03 68 (kl 10.00–13.00).

Stiftelsens adress är:

Sandsborgsvägen 55, 122 33 ENSKEDE.